

DAVACI VE YÜRÜTMEN N

DURDURULMASI STEYEN : E itim ve Bilim Emekçileri Sendikası

VEK L : Av. Mahmut Nedim ELDEM

Cinnah Cad. Willy Brant Sok. No:13 Çankaya/ANKARA

DAVALILAR : 1- Milli E itim Bakanlı ı

VEK L : Hukuk Mü aviri Hamit NAN (Aynı adreste)

2- anlıurfa Valili i

VEK L : Av. Fuat KIR IL

anlıurfa I Milli E itim Müdürlü ü

STEM N KONUSU :

1.Milli E itim Bakanlı ı Din Ö retimi Genel Müdürlü ü ile Türkiye Gençlik Vakfı (TÜGVA) Arasında De erler E itimi ve Sosyal Etkinlikler Yapılmasına Dair 22.12.2016 günlü Birli i Protokolü ve

2. Protokol kapsamındaki faaliyetler ile ilgili usul ve uygulama esaslarının resmi/ özel temel e itim ve ortaö retim kurumlarına duyurulmasına ve çalı malarda gerekli hassasiyetin gösterilmesine ili kin Milli E itim Bakanlı ı Din Ö retimi Genel Müdürlü ü'nün 18.01.2018 gün ve 1285833 sayılı i lemiyle öngörülen Resmi/ Özel Temel E itim ve Ortaö retim Kurumları "De erler E itimi ve Sosyal Kültürel Etkinlikler" Usul ve Uygulama Esaslarının ve

3. Protokol do rultusunda ortaokul ve liselerde Medeniyet ve Dü ünçe Kulübü kurulması ve danı man hoca atanmasına ili kin anlıurfa Valili inin 26.03.2019 gün ve 6196306 sayılı i leminin iptali ve yürütmesinin durdurulması istenilmektedir.

DAVACININ DD ALARI : Davaya konu Protokolün, tesis edildi i tarih itibarıyla yürürlükte olan haliyle 652 sayılı Milli E itim Bakanlı ı Te kilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 10. maddesine aykırı olarak, Din Ö retimi Genel Müdürlü ünün görev alanında olmayan temel e itim ve ortaö retim kurumlarını kapsadı ı, bu nedenle yetki yönünden hukuka aykırı oldu u, de erler e itiminin ayrı bir ders ya da sosyal etkinlik olarak verilmesinin e itim ö retim programına aykırı oldu u, Milli E itim Bakanlı ının denetim ve gözetim sorumlulu unun ortadan kaldırıldı ı, Milli E itim Bakanlı ı E itim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeli inde Medeniyet ve De erler Kulübü isimli bir kulüp bulunmadı ı ve bu Yönetmelikten farklı bir i leyi ve mekanizma öngöröldü ü, ikili bir uygulamaya yol açtı ı Anayasa ve üst hukuk normlarına uyarlık bulunmadı ı öne sürölmektedir.

DAVALI MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI'NIN SAVUNMASI : Usul bakımından davanın ehliyet yönünden reddi gerektiği; esas bakımından, davaya konu Protokolün Talim Terbiye Kurulu kararlarına uygun olduğu, Protokol kapsamındaki faaliyetlerin, Türkiye Gençlik Vakfı ile birliktede, memurlar ve kamu görevlileri eliyle gerçekleştirildiği; Milli Eğitim Bakanlığı ile Eğitim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği uyarınca farklı öğrenci kulüplerinin kurulmasının mümkün olduğu; idarenin anılan Yönetmeliğe aykırılık taahhüdü; hukuka, kamu yararı ve hizmet gereklerine uygun olduğu; istemin reddi gerektiği savunulmaktadır.

DAVALI ANLIURFA VALİLİĞİ'NİN SAVUNMASI : Usul bakımından davanın husumet ve süre ağırlığı nedeniyle reddi gerektiği; esas bakımından davanın hukuki dayanaktan yoksun olduğu, istemin reddi gerektiği savunulmaktadır.

DANI TAY TETKİK HÂKİMİ : Sibel KARADEMİR ÇAKMAK

DÜŞÜNÜCÜSÜ : Davaya konu Protokolün tesis edildiği tarih itibarıyla, yürürlükte olan haliyle 652 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 10. maddesi uyarınca Milli Eğitim Bakanlığı ile Din Öğretimi Genel Müdürlüğü'nün görev ve yetkisi dikkate alındığında, davaya konu protokolün imzalanmasında, yetki devri olup olmadığının araştırılarak, karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLET ADINA

Karar veren Danıştay Sekizinci Dairesince, davalı idarenin savunması alındıktan veya savunma için verilen süre geçtikten sonra incelenmesine karar verilen yürütmenin durdurulması istemi, savunmanın geldiği görülmekle yeniden incelendi, gereği görüldü:

NCELEME VE GEREKÇE :

HUKUK SÜREÇİ:

Milli Eğitim Bakanlığı ile Din Öğretimi Genel Müdürlüğü ile Türkiye Gençlik Vakfı (TÜGVA) Arasında Değerler Eğitimi ve Sosyal Etkinlikler Yapılmasına Dair 22.12.2016 günlü Birlik Protokolü ve Protokol kapsamındaki faaliyetler ile ilgili usul ve uygulama esaslarının resmi/özel temel eğitim ve ortaöğretim kurumlarına duyurulmasına ve çalışmalarda gerekli hassasiyetin gösterilmesine ilişkin Milli Eğitim Bakanlığı ile Din Öğretimi Genel Müdürlüğü'nün 18.01.2018 gün ve 1285833 sayılı idariyle öngörülen Resmi/Özel Temel Eğitim ve Ortaöğretim Kurumları "Değerler Eğitimi ve Sosyal Kültürel Etkinlikler" Usul ve Uygulama Esaslarının ve Protokol doğrultusunda ortaokul ve liselerde Medeniyet ve Düşünce Kulübü

kurulması ve danı man hoca atanmasına ili kin anlıurfa Valili inin 26.03.2019 gün ve 6196306 sayılı i leminin iptali ve yürütmesinin durdurulması istenilmektedir.

LG L MEVZUAT:

2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinin 2. fıkrasında, idari i lemin uygulanması hâlinde giderilmesi güç veya olanaksız zararların do ması ve idari i lemin açıkça hukuka aykırı olması ko ullarının birlikte gerçekleşmesi durumunda yürütmenin durdurulmasına karar verilece i kuralı yer almı tır.

Davaya konu Protokolün tesis edildi i tarih itibarıyla yürürlükte olan haliyle 652 sayılı Milli E itim Bakanlığı ı Te kilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin "Din Ö retimi Genel Müdürlü ü" ba lı ını ta ıyan **10. maddesinde**; "Din Ö retimi Genel Müdürlü ünün görevleri unlardır:

a) mam-hatip liselerinin yönetimine ve ö rencilerinin e itim ve ö retimine yönelik politikalar belirlemek ve uygulamak.

b) İkö retim, ortaö retim ve yaygın e itim kurumlarında din kültürü ve ahlâk e itim ve ö retimine ait programlar ile ders kitaplarını, e itim araç-gereçlerini hazırlamak veya hazırlatmak ve Talim ve Terbiye Kuruluna sunmak.

c) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak." kuralına yer verilmi tir. Anılan Kanun Hükmünde Kararnamenin "Ortak Görevler" ba lı ını ta ıyan **27. maddesinde**, Milli E itim Bakanlığı 'nın hizmet birimleri olan Genel Müdürlüklerin, sorumluluk alanlarıyla ilgili konularda, e itim ve ö retim sürecine di er kurum, kurulu ve bireylerin katılımını sa lama görevinin bulundu u kurallarına yer verilmi tir.

HUKUK DE ERLEND RME:

Davaya konu Milli E itim Bakanlığı ı Din Ö retimi Genel Müdürlü ü ile Türkiye Gençlik Vakfı (TÜGVA) Arasında De erler E itimi ve Sosyal Etkinlikler Yapılmasına Dair Birli i Protokolünün, "De erler E itimi ve Sosyal Kültürel Etkinlikler" Usul ve Uygulama Esaslarının ve anlıurfa Valili inin 26.03.2019 gün ve 6196306 sayılı i leminin **imam hatip ortaokullarına ili kin kısmı yönünden**; uygulanması halinde giderilmesi güç veya olanaksız zararların do ması ve açıkça hukuka aykırı olması ko ullarının birlikte gerçekleşmedi i anlaşıldı ından **yürütmenin durdurulması isteminin reddedilmesi** gerekmektedir.

Dava konusu i lemlerin, **Milli E itim Bakanlığı na ba lı resmi ve özel bütün temel e itim ve ortaö retim okulları/kurumları ve ortaokullara yönelik kısmı yönünden**;

darelerin tesis ettikleri idari i lemlerin özünü oluşturan irade, i lemlerin kamu gücü kullanılarak ve kamu yararı gözetilerek tesis edilmeleri nedeniyle bir takım kayıt ve artlara ba lanmıştır. idari i lemin unsurlarından olan yetki unsuruna ilişkin kurallar bu kayıt ve artlar içinde yer almaktadır. Yasalarla kendilerine bırakılmış alanlarda faaliyet gösterebilecek olan idarelerin, i lem tesis ederken sahip oldukları hukuki olanak ve görev alanı " yetki " kavramı ile ifade edilmektedir. Yetki aynı zamanda, Anayasanın ve yasaların idareye bıraktığı alanlarda tesis edilecek idari i lemlerin hangi idare makam ve organlarıncı yapılabileceğini belirlemektedir. darelerin i lem tesis ederken uymak zorunda oldukları yetki kuralları kamu düzenindedir ve idarelerin tesis etmiş oldukları i lemler yargı önüne getirildiklerinde yetki kuralına aykırılık, yargı mercii tarafından resen gözönüne alınabilir niteliktedir.

Yetki kurallarının dar ve özel anlamda kamu düzenine ilişkin olduğu, bu nedenle idarenin yetki kurallarına sıkı bir şekilde uymak zorunda bulunduğu idare hukukunun bilinen ilkelerindedir. Dar anlamda yetki unsuru denilen karar alma yeteneği, konu yer ve zaman itibarıyla, Anayasa ve yasalarla belli organ, makam ve kamu görevlilerine tanınmış bir güçtür. Yetki konusunda açık düzenleme yapılmayan hallerde, yetkinin hangi amaçla ve ne şekilde kullanılacağından hareketle bu yetkiyi kullanacak makam belirlenebilecektir. Hakkında karar verilecek kişi, olay ve karara etki eden bütün unsurlar, yetkinin kullanımını da belirleyecektir. Bu şekilde belirlenen ve yetkiyi kullanımı öngörülen makamın, bu yetkiyi devri ve paylaşımının mümkün olup olmadığının ise açıkça düzenlenmesi gerekir.

Milli Eğitim Mevzuatının bir bütün olarak değerlendirilmesinden, Milli Eğitim Bakanlığı'nın hizmet birimleri olan Genel Müdürlüklerin, yetki alanlarının dışında, eğitim ve öğretim sürecine diğer kurum, kurulu ve bireylerin katılımını sağlamalarının mümkün olmadığı anlaşılmıştır.

Din Öğretimi Genel Müdürlüğünün görevleri, imam hatip liselerinin yönetimine ve öğrencilerinin eğitim ve öğretimine yönelik politikalar belirlemek ve uygulamaktır. İlköğretim, ortaöğretim ve yaygın eğitim kurumları bakımından ise, Din Öğretimi Genel Müdürlüğünün görevi ancak din kültürü ve ahlak eğitimi ve öğretimine ait programlar ile ders kitaplarını, eğitim araç-gereçlerini hazırlamak veya hazırlatmak ve Talim ve Terbiye Kuruluna sunmaktır.

Din Öğretimi Genel Müdürlüğünün, davaya konu Değerler Eğitimi ve Sosyal Etkinlikler Yapılmasına Dair Birlik Protokolü ile imam hatip ortaokulları dışındaki okullarda eğitim öğretim gören öğrencilere yönelik olarak milli, manevi, ahlaki, insani ve kültürel değerlerin kazandırılması kapsamında kulüp çalımları, sosyal, sanatsal, kültürel, sportif, bilimsel, teknolojik etkinlikler, proje çalımları, yarışmalar ile çeşitli kursların

gerçekle tirilmesi için di er kurum, kurulu ve bireylerin katılımını sa lama görev ve yetkisi bulunmamaktadır.

Bu ba lamda; davaya konu Protokolün tesis edildi i tarih itibarıyla, yürürlükte olan haliyle 652 sayılı Milli E itim Bakanlığı nın Te kilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 10. maddesi uyarınca Milli E itim Bakanlığı Din Ö retimi Genel Müdürlü ünün görev ve yetkisi dikkate alındı nda, dava konusu i lemlerin **Milli E itim Bakanlığı na ba lı resmi ve özel bütün temel e itim ve ortaö retim okulları/kurumları ve ortaokullara** yönelik kısmının yetki unsuru yönünden hukuka aykırı oldu u sonucuna ula ılmı tır.

Bu durumda, 2577 sayılı Kanunun yukarıda belirtilen 27. maddesinde yer alan ko ulların birlikte gerçekle ti i anla ıldı ndan, yürütmenin durdurulması isteminin kabulüne karar verilmesi gerekti i sonucuna varılmı tır.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. Milli E itim Bakanlığı Din Ö retimi Genel Müdürlü ü ile Türkiye Gençlik Vakfı (TÜGVA) Arasında De erler E itimi ve Sosyal Etkinlikler Yapılmasına Dair 22.12.2016 günlü Birli i Protokolünün, "De erler E itimi ve Sosyal Kültürel Etkinlikler" Usul ve Uygulama Esaslarının ve anlıurfa Valili inin 26.03.2019 gün ve 6196306 sayılı i leminin, **Milli E itim Bakanlığı na ba lı resmi ve özel bütün temel e itim ve ortaö retim okulları/kurumları ve ortaokullara** yönelik kısmının oyçoklu u ile **yürütmesinin durdurulması isteminin kabulüne,**
2. Di er kısımlar yönünden oyçoklu u ile **yürütmesinin durdurulması isteminin reddine,**
3. Kararın tebli ini izleyen günden itibaren 7 (yedi) gün içerisinde Danı tay dari Dava Daireleri Kurulu'na itiraz yolu açık olmak üzere,
11/06/2020 tarihinde karar verildi.

Ba kan
Yüksel
ÖZTÜRK

Üye
Ali hsan
AH N

Üye
Yücel
BULMU
(X)

Üye
Tülay
BULGURCU

Üye
Muharrem
ÖZKAYA
(XX)

KAR IOY :

(X)- Dava; Milli E itim Bakanlı ı Din Ö retimi Genel Müdürlü ü ile Türkiye Gençlik Vakfı (TÜGVA) Arasında De erler E itimi ve Sosyal Etkinlikler Yapılmasına Dair 22.12.2016 günlü Birli i Protokolü ve Protokol kapsamındaki faaliyetler ile ilgili usul ve uygulama esaslarının resmi/ özel temel e itim ve ortaö retim kurumlarına duyurulmasına ve çalı malarda gerekli hassasiyetin gösterilmesine ili kin Milli E itim Bakanlı ı Din Ö retimi Genel Müdürlü ü'nün 18.01.2018 gün ve 1285833 sayılı i lemiyle öngörülen Resmi/ Özel Temel E itim ve Ortaö retim Kurumları "De erler E itimi ve Sosyal Kültürel Etkinlikler" Usul ve Uygulama Esaslarının ve Protokol do rultusunda ortaokul ve liselerde Medeniyet ve Dü ünçe Kulübü kurulması ve danı man hoca atanmasına ili kin anlıurfa Valili inin 26.03.2019 gün ve 6196306 sayılı i leminin iptali ve yürütmesinin durdurulması istemiyle açılmıştır.

Davaya konu Protokol kapsamında, ülke çapında yürütülecek etkinlik ve faaliyetler için Türkiye Gençlik Vakfının, hangi saikle seçildi inin anla ılamadığı, bu hizmet için yeterli olup olmadığının ara tırılmadığı anlaşılmıştır. Vakfın amaç ve faaliyet alanının de erlendirilmesi, bu etkinlik ve faaliyetlerin üst hukuk normlarına uygun olarak gere i gibi yürütülmesi için zorunluluk arz etmektedir.

Bu bakımdan; e itim ö retim hizmetinin kamu hizmeti oldu u gözönüne alındığında, Devletin hizmet alanı içerisinde genel idare esaslarına göre yürütülmesine ili kin Anayasanın amir hükmüne ve Türk Milli E itiminin temel ilke ve kurallarına aykırı oldu u sonucuna varılan bu i lemin dayanak hukuksal düzenlemelerin amaç ve kapsamını a tı ı ve Vakfın donanım yönünden yeterli olup olmadığının ortaya konulamadığı anlaşıldığından, dava konusu i lemlerin yürütmesinin tümüyle durdurulması gerekti i oyu ile yürütmenin durdurulması isteminin kısmen reddine yönelik ço unluk kararına katılmıyorum.

Üye
Yücel BULMU

KAR I OY :

(XX)- Davaya konu Protokolde, di er Genel M¼d¼rl¼klerin onay paraflarının yer aldı ı gör¼ld¼ ünden, 2577 sayılı Kanunun yukarıda belirtilen 27. maddesinde yer alan açıkça hukuka aykırılık ko ulunun birlikte gerçeikle medi i anla ılmı tır. Bu nedenle yürütmenin durdurulması isteminin reddine karar verilmesi gerekti i oyu ile aksi yönde olu an ço unluk kararına katılmıyorum.

Üye
Muharrem ÖZKAYA